

Magda WÄCHTER

Restituirī

The author speaks about the volume of poetry *Fragmente automitologice* (Auto-mythological Fragments) by Dumitru Micu. Published in 1974, this is the critic's single book of poems. His lyric is characterized by discretion and intellectuality. The main theme is the disjunction from poetry.

Keywords: Dumitru Micu, *Fragmente auto-mitologice* (Auto-mythological Fragments), discretion, intellectuality, bookish.

Am în față o plachetă de versuri, publicată în 1974, într-un moment când literatura română se despărțea tot mai mult, în concepție și realizare artistice, de realismul socialist. Noul „modernism”, ce succede așa-zisului „proletcultism” de la începutul deceniului al șaselea și realismului socialist din anii imediat următori, reprezintă, în spațiul literar românesc, o reînnodare cu literatura anterioară instaurării regimului comunist și o sincronizare cu creația universală din afara Cortinei de Fier.

În acest context se situează și placșeta de versuri publicată de Dumitru Micu în 1974, *Fragmente automitologice*, carte ce sugerează prin titlu o delimitare de realismul socialist, în sensul unei confesiuni metaforice, aluzive, „subiectiviste”, „intelectualiste”. Fiind vorba de poezia unui critic, volumul este întâmpinat, la data apariției sale, exclusiv prin prisma „stilului” atribuit în general lirismului practicat de critici. „Sunt versuri de «poet cu școală», ca să-1 parafrazăm pe autor, versuri de intelectual care gândește poetic în metafore clasice (de unde și parfumul manierist pe care îl degajă multe poeme) – scrie Dana Dumitriu. [...] Poetul domină poezia, și poate cenzura elanul liric cu energia rece a rațiunii”¹.

Este vorba, intr-adevăr, de o poezie elegante, atent lucrate, supuse unui principiu ordonator, trecute printr-un filtru intelectual care supraveghează discret discursul, realizând o coincidență perfectă între modalitatea lirică și ideea poetică. Confesiunea lasă să transpară ochiul atent al criticului, artist și spectator deopotrivă, ce selectează cu finețe analitică și rigoare stilistică tablouri confesive, peisaje interioare surprinse într-o firească fragmentaritate. Dar poetul, în complicitate cu criticul, anticipând ironic acest tip de receptare, nici nu-și propune altceva. El scrie o poezie a despărțirii de poezie, motivele subiacente fiind insuficiența lirismului și a emoției artistice în general, gratuitatea frumosului, dificultatea cunoașterii și „aina” autocunoașterii. Simbolurile „automitologice” se află într-o subtilă polemică cu viziunea realismului socialist, dar sunt desciifrabile în structura lor

„suflare nevăzută” care transfigurează realul, o invitație la autocontemplare, în

(Inflorire)

În poemele de natură, ca și în versurile erotice, exultanța senzorială lipsește, vitalismul, voluptatea telurică sunt cu desăvârșire absențe. Poetul meditează la puterea transfiguratoare a frumosului, la valențele spirituale ale cunoașterii estetice, la propriul suflet existent în lucruri. Multe versuri vorbesc despre precaritatea timpului condensat în clipă, despre insuficiența realului ~~și materialității pură privită din dimensiunea sa transcendentă.~~

„Nu mă desfată nici jocurile,
nici sunetele viajite de harfe.

Nimic nu-i de preț, când totul încape în gest,
când cele văzute se conțin doar pe ele,
când nimic din ce este nu ascunde un semn.”

(Toate rămân)

Poezia este o căutare de sens, o privire îndreptată înspre nevăzutul lucrurilor, o descifrare a semnelor prin care se revelă spiritul. Versurile trădează o anume exuberanță a misterului, o aspirație către un „dincolo” inaccesibil în trăire, ca și-n poezie, propriu doar revelației. Chiar într-unul din poemele ciclului *Juvenalia*, scris în 1947, poezia apare în aceste ipostaze, de îintrupare a Cuvântului primordial, de presimțire indicabilă a Semnului, de așteptare trecută a revelației:

„Uneori bănuim îintruparea Cuvântului.
Tăpăindu-se cu o nouă recopiere să treamete.

Parcă ar fi aburii dinainte de ceruri
Alteori,

rea vizionii artistice, prin metafora elegantă a simbolului liric, și în limitarea uneia, prin însăși tematica versurilor. Într-un registru confesiv, elegiac, versurile prevăstesc precaritatea poeziei într-un orizont cognitiv superior, dar și-n ordinea sentimentului, unde ea rămâne, fatalmente, tributară „nespusului”. Discreția, tonalitatea dominantă a poemelor, se află în perfect acord cu sensibilitatea lirică a autorului și cu concepția poetică de ansamblu. Cele mai multe versuri vădesc un artist cerebral profund sentimental, care nu stăruie nici în rațiune, nici în sentiment, ci îso îndreaptă permanent privirea „dincolo”. Acest „dincolo” este motivul central al cărții și locul simbolic în care se împlinește poezia, printr-o perpetuă aspirație la autotranscendere.

Menirea poeziei, sugerează autorul, este aceea de a contempla, cu sfială și extremă discrepanță, spiritul lucrurilor, taina sfântă ce însuflețește lumea, conferindu-i sens. („E-o răcire înțeleasă. Una înăuntru înfiorată sfântă” –

Ades, pentru prietenii...). Primăvara e „timpul înfloririi în cuvinte”, o renaștere în har, o

când nu spumegă râuri în noi
și tace vântul,
credem a desluși însuși Cuvântul
din care ne-am rapt și noi și pământul.”
(O, Prietene)

Tema centrală a cărții este, de altfel, dihotomia dintre cunoașterea ratională și cunoașterea revelatoare, oscilația între dorința accederii la esență și tema de a nu impieta ceea ce nu se lasă dezvăluit în Cuvânt.

La fel ca simbolurile, tablourile de natură sunt noastre interioare, oglinzi întoarse

necunoscut („Aș fugi până la marginea lumii, / de suflet de-aș putea să mă rup”).

În dorință stâruitoare de cuprindere sau de transcendere, poetul traversează o gamă variate de sentimente, de la exasperarea lucidă, declarată în spirit simbolist („Fiecare nară înnebunește gândind”) la tristețea abia șoptită sau la deznașdejdea mărturisită simplu, direct, în poeme de sorginte blagiană.

„Sufletul meu e codrul devastat,
cutreierat de suful rece – al toamnei.

and friends, says the spokesman for the
Suffolk-based research organization, pro-
posing the post. "A small
skilled committee could do it," he says.
"They know what's going on."

卷之三

*„Bunătatea, înțeleptul său, Călărașii
să-și păstreze bătrânețea, eliberați de
crucea crucei și
Xristos împreună cu el să
rămână
vîzul său. Căci el să nu rămână pe
crucea
înțeleptul său, cunoștința și
călărașii să-și păstreze
crucea.
Înțeleptul său, cunoștința și
călărașii să-și păstreze
de înșelătoare scroba, și floalele nerăbdă.
Cine să sărbătorească, să sărbătorească
înțeleptul său, rod. Înțeleptul său,
înțeleptul său, rod. Iată că
călărașii să-și păstreze*

Cum ar străbate altfel
acele spații reci, minerale?"

(Ia înapoi)

Dacă nașterea, coborârea în materie este

Sentimentul se abandonează rațiunii,
emoția se lasă devorată de luciditate („Vraja
să nu mă-mprescăre, visul se nu mă adoră-
mă), în virtutea unui demers cognitiv supe-

“Contemplarea rara a valinge,
se abandonează doar seducției lucide, tre-
cute prin filtrul interogației, nu consimte a
se dărui decât rațiunii, certitudinii, Mi-
nervei:

„Teamă să nu-ți fie.
Umile, jertfele mele
altarul n-au să ți-l pângărească nicicând.
Nu către crengile pomului tău
Se înalță brațul meu tremurând.
Altei zeițe îi duc
sfioșii crini și acești porumbei.
Minerva nu îl sprijinăște orfanulă
poienelor sărace
ale codrilor mei”

(Ad Veneram)

Frumusețea, cu toate semnificațiile sale,

Desunat și totuști.

Cu frunzele te duci, Poezie,
cu focurile din frunze te stingi.

Vină zepezile! Încinge-mă, ghiața luci-
dității! În zale de ghiață își vrea
Minerva ostenii. În zale de ghiață, în
zale de ghiață,
în albe zale candide își vrea Minerva
ostenii.
O, ghiață candide, o, puritate-a zăpezii,
împresurați-mi inima! Nu sunteți voi
Poezia?
A îlăzapădă, geometriče perfecțiuni
glaciare,
nu voi nașteți Floarea reginei?”

(Vină zepezile)

Este vorba, esadar, de două modalități

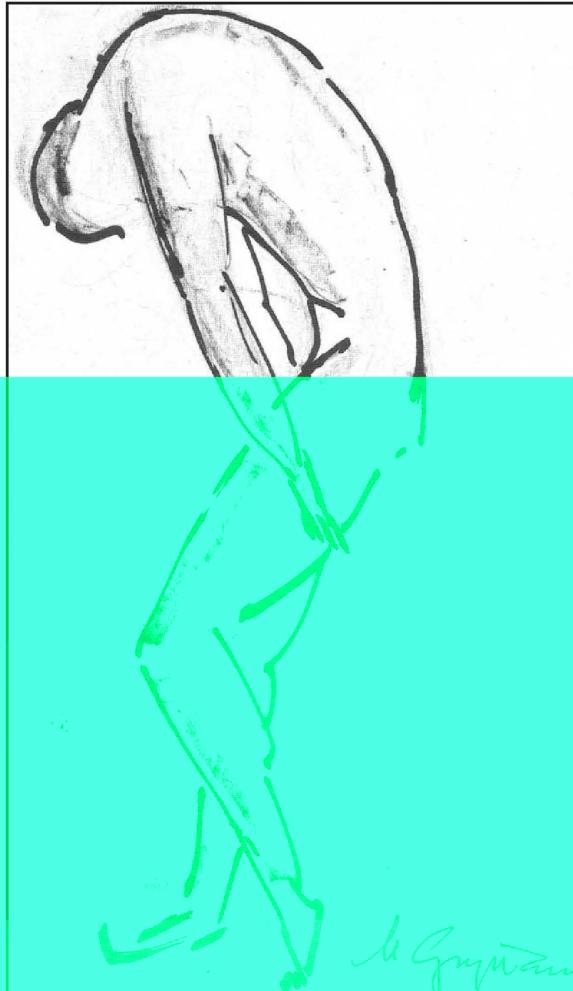
Nebunul e, anii voluptatea amara,
sforțarea nebună a desferecării”.
(Chem vulturul)

simbolă dezvoltură, apelând la imagini
și atitudini simboliste și suprarealiste ori la
metafore livrești:

„Sunt un cavaler al Sfântului Graal ?
Ce e iubirea ? Nu-i vasul de preț al cinei
de taină,
cu apa și săngele, cu pâinea din cer ?
Nu e iubirea un vas de smarald,
cu apa sfântă, cu sânge, cu vin ?
sărutându-l, ne prefacem în azimi,
înăltati, serafic, la cer”

(Vas de smarald)

la afirmarea superlativă, posibilă doar într-un permanent orizont al transcenderei. Poetul se desparte de realitatea privită ca exterioritate, de sentiment ca trăire pură, de frumusețe ca simplă contemplație de cunoas-